

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie Onderwijs
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Utrecht, 26 januari 2026

Onderwerp: Toezicht | Het onderwijsresultatenmodel voor het VO

Geachte leden van de vaste commissie Onderwijs,

Op donderdag 29 april spreekt u met de Inspecteur Generaal van het Onderwijs. Later dit jaar spreekt u over de Kamerbrief over het Toezicht¹. In aanloop hiernaartoe willen we graag uw aandacht vragen voor het onderwijsresultatenmodel dat in het huidige toezicht op middelbare scholen een belangrijke rol speelt bij het bepalen van de onderwijsloopbaan van leerlingen.

Het onderwijsresultatenmodel in het VO

In het voortgezet onderwijs beoordeelt de Inspectie van het Onderwijs de leerresultaten op basis van vier indicatoren: doorstroomsnelheid in de onderbouw, doorstroomsnelheid in de bovenbouw, centrale eindexamencijfers en de positie van leerlingen in het derde leerjaar ten opzichte van het basisschooladvies.

Twee van deze indicatoren gaan over snelheid en één indicator over “hoe hoger hoe beter” (positie in leerjaar 3). Alleen het centraal eindexamencijfer heeft echt met onderwijsresultaten te maken. Het is kortom meer een onderwijsrendementsmodel dan een model dat een goed beeld geeft van de onderwijskwaliteit op een school. Daarnaast zorgt het voor ongewenste prikkels.

Uw Kamer heeft al diverse moties aangenomen waarvan de kern was dat dit anders moet, maar de meest recente toezichtbrief aan de Kamer maakt duidelijk dat de vier indicatoren per 2027 onveranderd blijven en slechts in de weging ervan aanpassingen worden voorgesteld.

De onderstaande onderwijsorganisaties vinden het een gemiste kans dat de Inspectie kiest voor slechts marginale aanpassingen van de inhoud van het huidige onderwijsresultatenmodel. De vier indicatoren representeren onvoldoende het beeld van onderwijskwaliteit in de sector en gaan onze ambities gericht op optimale talentontwikkeling voor alle leerlingen niet

¹ Kamerstuk 31293-865

ondersteunen. Voor het praktijkonderwijs zijn juist de sociale, maatschappelijke en arbeidscompetenties de kern van de opbrengsten.

Ongewenste prikkels

Het huidige Onderwijsresultatenmodel VO heeft aantoonbaar negatieve impact op de schoolloopbaan en kansen van leerlingen. Scholen richten hun handelen naar de indicatoren uit het model, ook omdat de uitkomsten van het model doorslaggevend zijn in de risicobepaling door de Inspectie.

Zo ontmoedigt het model om leerlingen met een taalachterstand vanuit ISK's aan te nemen, maar ook leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte of chronische aandoening. Een ander voorbeeld is dat het model de vervroegde instroom ontmoedigt van hoogbegaafde leerlingen uit het primair onderwijs op gymnasia die daar vaak speciale (tussen)voorzieningen voor hebben ingericht. Ook een gemotiveerde eigen keuze van leerlingen voor een praktijkgerichte vmbo-opleiding in plaats van een theoretische opleiding, of een bewuste tussentijdse overstap naar een mbo-opleiding wordt ontmoedigd, zelfs als dat de beste route is voor de betreffende leerling.

Het onderwijsresultatenmodel zou per 2027 gebaseerd moeten worden op indicatoren die zien op de daadwerkelijke onderwijskwaliteit op scholen. Toezicht moet stimuleren dat scholen het maximale uit het talent van hun leerlingen halen, ook als dat wat meer tijd nodig heeft of wat meer risico vraagt. Leerlingen een jaar eerder op het gymnasium toelaten of een jaar langer over de onderbouw laten doen, moet niet van invloed zijn op de beoordeling van de kwaliteit van de school.

Wij pleiten dan ook voor het wijzigen van de inhoud van het onderwijsresultatenmodel zodat deze recht doet aan onderwijskwaliteit, waarbij het belang van de leerling voorop staat en niet de snelste route tot een diploma. Onderstaande partijen dringen dan ook aan op een gesprek met de Inspectie en we hebben inmiddels vernomen dat zij hiervoor open staat.

Met vriendelijke groet,

Henk Hagoort, VO-raad

Lobke Vlaming, Ouders & Onderwijs

Tijmen Widlak, LAKS

Nicole Teeuwen, Sectorraad Praktijkonderwijs

Arjen Daelmans, Stichting Platforms Vmbo

Pauline Scheltema, Stichting Het Zelfstandig Gymnasium

Adnan Tekin, MBO Raad

Maurits Brus, JOB MBO

